

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12)
Fiume, Clotilde utca (Via Clotilde) 4. szám I. em.
Nyomda telefonszáma lapzárta előtt 400.

Felelős szerkesztő:
MURAI JENŐ

ELŐFIZETÉSI ÁR-HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
Egész évre . . . 42 kor. | Negyed évre . . . 11.- kor
Fél évre . . . 21 | Egy hóra . . . 3.75
EGYES SZÁM ÁRA FIUMÉBAN 14 FILLÉR
Hivatalos hirdetések milliméter sora 60 fillér.

**„A TENGERPART“
az egyetlen fiumei lap, a mely
előzetes cenzura alatt áll.**

A magyar parlament

süketen és némán halad el az események mögött. Még mindig a régi tempó járja: a grófok sajátjuknak tartják az országot és úgy játszik a politikát a parlamentben, mint a kártyát a kaszinóban. Országok gerendái meglazultak, monarchiák évszázados pillérei a demokrácia vasereje kikezdte és a magyar parlament megértetlenül itt áll erőszakkal és választási csalással összehordott képviselőivel, anélkül, hogy tudná: mi a teendője!

Kétségbe kellene esni a parlament e silányságán és nivótlanságán, ha nem volna bizodalunk a népek erejében, amely megértéssel, az egymásra utaltság tudatában új feltételek keresésével és teremtésével módját ejti annak, hogy a háboru véget érjen és új Magyarország teremtésével minden ember megélhetését és boldogulását megtalálja. Ez volna a dolga a parlamentnek, de mert nincs köze a tőpéhez, mert a képviselők csak önmagukat képviselik, nem tudnak az események magaslatára emelkedni, hanem apró játékkal, személyes becselkedéssel töltik az időt. Nagyszerű sport ez a grófoknak, akik a háboruban nem sokat vesztek, de a dolgozó népet kereskedő, munkás és hivatalnok egyaránt átalatosnak és visszatartóznak találja ezt a komédiát. Hiszen nem volna szabad megelégedni arról, hogy a mai emberek nem azonosak azokkal, akiket 1914-ben a csaták kommandiroztak. Azóta nagy lelki és szellemi változáson ment át az emberiség! Mindenki boldogan és békében akar élni és főleg nem akar néhány mágnás vagy gyáros játéklabdája lenni. Minden nép szabadságot és jogot követel és mi magyarok ezt nem tagadhatjuk meg senkitől, mert a magunk számára is ugyanazt követeljük.

Ilyen időben a magyar parlamentnek az a dolga, hogy a bátor szót elnyomja. Mintha ezzel a hajnal eljövételét megakadályozni lehetne! Botor gondolat. A valóságot most már mindenki tudja. A nemzetek közötti ellentét nem a népek ellentéte, hanem politikai huncutság eredménye. A magyar nép minden nemzetiségű néppel jó viszonyban van és abban is kíván maradni. Ettől a népi elhatározástól a politikai aréna nem tudja elterelni, mert szent meggyőződése, hogy csak ezen az úton lehet Magyarországot megmenteni és a békét megteremteni. Minden egyéb kísérlet — meddő törekvés.

És ha a magyar urak nem akarnak légüres térben bandabandázni, akkor hagyjanak fel ezzel a kóklerséggel és lassanak komoly munkához: teremtsék meg a demokratikus feltételeket, amelyek egyedül adnak biztosítékot, hogy a nemzetek kiszemelt képviselői Magyarország jövőjére tartós és békés megállapodást kössenek. Azok pedig,

akik ezt a gondolkozást nem tudják magukévá tenni, távozzanak helyükről. Akik átaludtak a háborút és nem tanultak a háborúból, azok Ripp módjára a mai étellel nem tudnak összekovácsolódni. Se gondolatuk, se szándékuk. Ezt lássák be és az elkövetett bünökért rebegjék el: „Mea culpa, mea massima culpa!”

Wilson konkrét javaslatot tett a monarchiának a béketárgyalások megkezdéséről

A német viszonzválasz nem utasítja vissza Wilson újabb követeléseinek teljesítését - Tisza beismeri, hogy a központi hatalmak elvesztették a háborút

Francia-belga harctér.

A TEGNAPI NÉMET JELENTÉS.
BERLIN, okt. 16. A nagy főhadiszállás jelenti:

Rupprecht trónörökös hadesóportja:

Flandriában az ellenség folytatta támadásait. A főlövés Totobourd és az Iseghe-Cortik közötti vasutvonal ellen irányult. A front többi része ellen is sok helyütt páncélkocsikkal támogatott heves támadásokat intéztek ellenségeink. Egyes helyeken csapataink megtartották állásainkat, más pontokon harcolva kitérték és hátsó állásokban, sok helyütt ellenlökéssel verték vissza az ellenség támadásait. Az északi támadási szárnyon Tourboud helység kezünkön maradt. Este ellenséges kísérletet, amely Merghen és Tourboud között, északi irányban való előretörésre irányult, a 38. Landwehrhadosztályhoz tartozó csapatok megfűsítették. Tourboudtól délre megtartottuk a Lichterfelde-Isighen vonalat. Isighentől délre sikerült az ellenségnek az Isighen-Cotofk vasutvonalon át előnyomulni. A vasutól keletre megállítottuk. Lillletől nyugatra és délnyugatra kissé visszavontuk vonalainkat.

A német trónörökös hadesóportja:

Bohain és az Aisne között az ellenség erős tűzérési előkészítés után újból támadott. A Bohain Aisonville-utól északra tüzelésünk lekötve tartotta az ellenséget. Aisonville helységet a tőle kétoldalt és a közvetlenül a helység ellen nagy erővel többször rohamozó ellenség támadása, a mely a Lystól északra tört előre, megfűsült vonalaink előtt. A már hetek óta harcban álló hatodik bajor gyaloghadosztály újból különösen kitüntette magát. Laontól északra és északnyugatra, valamint az Aisnetől nyugatra lefolyt harcokban sok helyütt nagy veszteséget okoztunk az ellenségnek. Az Aisne vonalon felderítő harcok. Az Olissz és Gardnere Louron között, az Aisne mentén előreugró ivalaku állásokat kiűrtettük. Ott harcoló csapataink az ellenséget ismét többször rúnézve veszteségteljes támadásra kényszerítették és ezzel teljesen elérték azt a célt, amelynek kedvéért tartottuk az iv alaku állást.

Gallwitz tábornok hadesóportja:

Az Argonneok és a Maas között amerikaiak megújított heves támadásai tüzelésünk és ellentámadásaink folytán megfűsultak. Az ellenség számbeli nagy túlsúlya erős tűzérési és páncélkocsijainak támogatása dacára tegnap is csak igen csekély területnyereséget bírt elérni. Istryntól északkeletre a banthovillei erdőben és Cumeitől északkeletre a sötétség beálltával a harcok befejeződtek. A Maas keleti partján, a Maas és Beaumont között indított támadások az áttekinthetetlen erdős terepen rendkívül heves részletharcokra forgácsolták szét, amelyek ránk nézve kedvező kimenetelűek voltak. Az amerikaiak tegnap is rendkívül súlyos veszteségeket szenvedtek.

Ludendorff, első főszállásmester.

WILSON VALASZA ÉS A SZÖVETSÉGESEK

ROTTERDAM, okt. 17. Wilson a választégyezék szövegét tegnapelőtt reggel közölte az angol kormány tagjaival, akik a jegyzékkel minisztertanácsban foglalkoztak. Minden jel arra vall, hogy az elnök felfogása valóban visszatükrözi a többi szövetséges nemzet nézetét. Ausztria és Magyarország megemlézése jelentős része az amerikai jegyzéknek. A német nép felelősségéről tett észrevétel világos utalásnak tekintik arra, hogy mit varnak a német néptől.

AZ ÉJJEL MEGÉRKEZETT WILSON JEGYZÉKE BECSBE.

BCS, okt. 17. Az Ujság jelenti Bécsből: Wilsonnak a monarchiához intézett jegyzéke, állítólag az éjszaka folyamán a külügyminisztériumba érkezett meg.

AZ ELZÁSZI KÉRDÉS ÉS A FRANCIA SZOCIALISTÁK.

GENF, okt. 17. A Franciaországban élő elzásziak határozatot fogadtak el, a mely az ellen tiltakozik, hogy az igazságot népszavazással jövátégyék.

GENF, okt. 17. A francia szocialisták állást foglalnak bizonyos francia és olasz körök hódításvágya ellen, az utóbbiak Triestet és Trientet is követelik. Elzász-Lotharingia tekintetében a francia szocialisták megelégszenek a népszavazással.

A fiumei lakáshiány.

Hogyan lehetne segíteni a lakásmizérián?

(Saját tudósítónktól.)

Többször írt már A Tengerpart arról az áldatlan állapotról, hogy Fiumében az utóbbi időben a legnagyobb lakásinség tapasztalható. Közléseink óta a helyzet egyáltalában nem javult, ma is több száz család kénytelen hónapok szobákban és szállodákban meghúzódni. Azok a szerencsétlenek, akik semmiféle módon sem tudnak lakáshoz jutni, az államrendőrségnek attól az akciójától vártak segítséget, amely azokat a külföldi honosokat akarja Fiuméből eltávolítani, akiket állandó foglalkozás nem köt ide, hanem csak élelmezési szempontból tartózkodnak Fiumében. Sajnos, ez a reményesség hiúknak mutatkozott, egyrészt, mert a rendőrségi akció olyan nagy munkát igényel, hogy csak lassú tempóban haladhat és így lakások nem üresednek meg, másrészt, mert az eddig eltávolítottak maguk is leginkább albérlők voltak.

A lakáshiány azonban most még inkább érezhetővé vált, mint valaha, mert újból nagy számú katonaság érkezett Fiuméba. A tisztikar a szállodákban kénytelen lakni, mert nem kap megfelelő szobákat és ezáltal az ideérkező idegenek kerülnek kellemetlen helyzetbe, mert viszont csak igen nehezen tudnak átmeneti itt-tartózkodásuk idejére szállodai szobát kapni. A városi lakáshivatal pedig egyáltalán nem tesz semmit, míg is foglalkozik a lakáshiány ügyével, pedig ha tudna mindarról a viaskodásról, kétségbeesett küzdelmekről, amelyek egy-egy megüresedő vagy megüresedni remélt lakás körül folynak, aligha el nem szánná magát erőlyes és gyors intézkedésre. Az, hogy a szállodák állandó lakókkal vannak tömve és az átvonuló utasok éjjel az utcán rekednek, hogy Fiuméba helyezett tisztviselők és hazajött polgárok kényeszerhelyzetükben rokonaiktól, ismerőseiktől kikönyörgött egy szobában szoronganak családostól, mindennapos eset. De vannak súlyosabbak is, tanárokról, köztisztviselőkről, törvénytudókról tudjuk, hogy elkéseregett hajsza árán sem képesek egy szűkös lakáshoz jutni, úgy, hogy akár hányan vannak közöttük, akik családjukat előző lakhelyükön, vagy rokonaiknál kénytelenek más városban hagyni már hosszabb idő óta, anélkül, hogy csak kilátásuk volna akár a legszerényebb lakásra is. Mindenki tudja azt is, hogy százakat ígérnek az ügynököknek egy-egy lakás kiszimatolásáért és e részben is hallatlan üzérkedés folyik. Pedig szorgos, körültekintő eljárással a hatóság orvosolhatná ezeket a bajokat, vagy legalább bizonyos fokig enyhíthetné, csak meg kellene állapítani, hogy minő helyes intézkedések vezetnének célra és ezeket azután kimélet nélkül és mindenkivel szemben keresztül kell vinni.

A legelső lépés volna erre az egészen és a egyrésztben bezárt lakások összejárása és kiutalása. Számos nagyobb és kisebb lakás van Fiumében, amelyek tulajdonosai vagy bevonulás, vagy egyéb okokból évek óta zárva tartják lakásukat és közöttük akár hányan olyan is, akiknek szándékában sincs Fiuméba visszatérni. Az ilyen lakások elsősorban haladéktalanul kiürítendőek volna, mert hisz a miniszteri lakásrendelet is szigorúan tiltja ezt. A butrok birtoktartására számos üres, bezárt üzlethelyiség és raktárhelyiség volna. Sok oly nagy lakás is van, amelyek 4-5 szobájából egyetlenegyét bérbead vagy ingyen átenged valamely rokon vagy ismerősnek a lakás tulajdonosa csak azért, nehogy bárkinek is eszébe jusson a lakást elrekvirálni.

Már ez az első lépés is feltétlenül enyhíthetné a nagyarányú lakáshiányon, de tovább is lehetne menni. A katonai hatóságot meg kellene keresni, hogy az önkéntesektől és altisztektől vonja meg a kintlakhatási engedélyt, ezzel sok butorozott lakás felszabadulna. Igen sok Fiumében a tisztviselők "barátai" is, akik egyik-másika egész lakást foglal le, ezeket el kellene távolítani. A hatóságnak meg kellene tiltania a butorozott szobák felmondását és figyelemmel kellene kísérni, hogy kiknek van kettős lakásuk, vagy pedig olyan nagy lakásuk, amelyek meg tartása a mai viszonyok között nem indokolt. A városi hatóságoknak és a rendőrségnek együttesen kellene eljárni, nem pedig, mint eddig, tétlenül nézni ezt a mind kellemetlenebbé váló bajt.

HIREK.

LEFELE NEHEZEBB.

Mi az, aminek utja lefelé nehezebb, mint a felfelé? Nem a hegymászás, sem a karriérsínálás. Ne is találgassuk sokáig, rávezet a tapasztalat. A háboruban hány-szor ébredtünk egy gyanútlanul átaludt éjszaka után arra a keserves felfedezésre, hogy megint drágább lett a tojás, a harisnya, a csirke és a kazeló. A háborus ár, miként az alkonyi szellő vagy az ihletett költő pegazusa, vigan, fűrgén szárnyalt fölfelé. A kalap így kapaszkodott 9 koronáról 70-re, egy rend ruha 30 koronáról 2000-re, a tömött liba 12 koronáról 200-ra, a bor literje 60 fillérről 12 koronára...

Rendben van. Ilyen a háborus konjunktúra és ha a szuszter most csak 300 koronáért tudja megcsinálni azt a cipőt, amiért a békében 15 koronát kapott, el kell hinnünk, hogy az másképpen nem jöhetett. De ugyanakkor elvárhatjuk a békekonjunktúrától is, hogy vigye vissza a völgybe, amit a háboru a hegytetőre vitt: mérsékelje az árakat. Csak hogy úgy látjuk: lefelé nehezebb. Nem akarodik. A háborus konjunktúra nyerői a békekonjunktúra nyomása alatt nem akarnak szerényebb kalkulushoz szokni. Egy riktó példa minden okoskodásnál jobban bizonyít. A balkáni krízis kitörése előtt a bor literje 10-12 koronán állott. Mustot is adtak el előre 8-9 koronáért. Érthető, hogy a csemegezőlő kilogramja is 5-6 koronába került. De a borárak óriási krízisen mentek keresztül, leestek 12 koronáról 3-4 koronára. A must 3-4 koronáért kapható s a csemegezőlő ma is 6 korona.

A szőlő nem vette tudomásul, hogy értékmerője, a bor 75 százalékkal hanyatlott s önmagának képtelen helyzetet teremtett; mert ha nem talál vevőre 6 koronás szőlőárban, lesz belőle fél liter bor s elkel 2 koronáért. De a termelő nem kalkulál. Ő is épp oly esőkönyös, mint a közvetítő. A szokatlan konjunktúrális árakat szeretné állandósítani s mert ez nem sikerülhet, hát inkább veszít, mint enged... Egyébiránt az árváltozásnak ez a lélektana. Felfelé könnyen szokik, lefelé csak nehezen cammog.

—o—

— Megszüntetik a fiumei gyorsvonatot. Budapesti tudósítónk telefonálja: A Máv. igazgatósága közli, hogy a forgalmi eszközök elégtelensége és a spanyolnáthában történt nagyarányú megbetegedés miatt beállott személyzethiány következtében kénytelen a hó 18-ától kezdve több vonatot, köztük a Budapest és Fiume között közlekedő 1001. és 1202. számú gyorsvonatokat megszüntetni. Holnaptól kezdve tehát már nem közlekedik a fiumei gyorsvonat.

— Olesó hitel a fiumei kiskereskedőknek és kisiparosoknak. A kereskedelmi miniszter a következő leiratot intézte a fiumei kereskedelmi és iparkamarához: Értesítem a kamarát, hogy a háboru folytán üzemeiket, illetőleg üzletüket megszüntetni kényszerült kisiparosokat és kiskereskedőket olesó hitel által támogatni szándékozom avégből, hogy műhelyeiket, illetőleg üzletüket minél előbb újból megnyithassák. Emellett fentartom magamnak, hogy szükség esetén ezen osztályt mint eddig, úgy ezentúl is, egyéb segítségben is részesítek. Az akció szervezésével és ellenőrzésével a Pénzügyügyi Központot fogom megbízni, amely a kölcsönöket a kötelekbe tartozó pénzügyezetek által fogja folyósíttatni. A véghezvitelt ugy tervezem, hogy a kölcsönöket minden körzetben, melyben ily hitelek szükségére felmerült, egy helyi bizottság bírálja el és szavazza meg. Ezt a bizottságot a helyi hatóságoknak a Pénzügyügyi Központ kötelekbe tartozó és az akcióban résztvevő helyi pénzügyezeteknek, helyi érdekképviseleteknek és esetleg az Országos Hadigondozó Hivatalnak kiküldöttei fogják alkotni. A helyi bizottság feladata lesz továbbá a hitelkérvővel egyetértőleg nyersanyagok és szerszámok kiutalása felől indítványt tenni oly esetben, amidőn a hitelnek ily alakban való nyújtása célszerűnek látszik. A megszabott kölcsön a helyi pénzügyezetek által folyósíttatik a kereskedelmi miniszterium és a Pénzügyügyi Központ támogatása mellett. A kölcsönök kamatlába 4 százalékra van ter-

vezve, a törlesztési időt, amely azonban legfeljebb 10 évre terjedhet, a helyi bizottság állapítja meg. Fentartom magamnak, hogy egyes esetekben az adós tőke és kamatkötelezettségeinek egy részét a vezetésem alatt álló miniszterium saját terhére átvállalja. A kereskedelmi miniszterium, vagy az Országos Hadigondozó Hivatal által kiutalandó egyéb segélyek nyilvántartása esetleges véleményezése ugyancsak a helyi bizottságok feladata lesz.

— Vakláma a sorozások és a felmentések körül. Budapesti tudósítónk telefonálja: A sajtóban téves hírek jelentek meg neurégiában arról, hogy újabb sorozások lesznek és hogy az összes felmentettek újabb szigorú felülvizsgálat alá kerülnek. Illetékes forrásból származó értesülésünk szerint semmiféle újabb sorozás elrendeléséről nincs és nem is lesz szó. Mindössze arra nézve történnék újabb és újabb rendelkezések, hogy a szökevényeket, valamint a betegség vagy más rendkívüli oknál fogva az eddigi szemlékről elmaradtakat utópótszámra állítják. A felmentettek általános felülvizsgálásának elrendeléséről sincsen szó. Mindössze az történnék, meg pedig régtől fogva, hogy Hazai Samu bárónak, a kiegészítési ügyek főnökének (Chef des Ersatzwesens) rendelkezésére az ugynevezett repülő bizottságok továbbra is látogatják időnkint a katonai felügyelet alatt álló üzemeiket és a vezényelték (felmentettek) közül kirotálják azokat, akikre az illető üzemekben nincsen már szükség.

— A tanügyi munkások szövetsége Fiumében. Már adtuk tudósítást arról a nagyobb szabású mozgalomról, melynek keretében a tanárok és tanítók egységes szervezetbe tömörülve akarják megjavítani erkölcsi és gazdasági helyzetüket és ami ezzel szoros kapcsolatban van, megállapítani és megvalósítani azon módozatokat, melyek közoktatásügyünknek magasabb színvonalra emelését eredményezik. A tanítás épp úgy, mint maga az élet, egy egységes folyamattal, melynek különböző fázisait a különböző iskolák jelzik. A képzés szempontjából feltétlenül szükséges, hogy a különböző fázisok szoros összefüggésben legyenek egymással, ami csak a tanerők összeműködése alapján lehetséges. Ebből a szempontból is tehát feltétlenül érvedetes az alakulóban lévő tanügyi szövetség, melynek Fiumében most alakul meg a helyi szerve. A napokban tartanak a fiumei tanárok és tanítók ebben az ügyben értekezletet, amelyen határozni fognak a Budapestben legközelebb tartandó országos kongresszuson való részvétel tárgyában is.

— Három hustalan nap. Budapestről jelentik: A keddi és pénteki hustalan napok mellé egy harmadik hustalan nap elrendelése tárgyában intézett átiratot a földművelésügyi miniszter az élelmezési miniszterhez. A harmadik hustalan napot az állatállomány kiméltése végett kéri a földművelésügyi miniszter, akinek előterjesztését most tárgyalják a közlelmezési miniszteriumban. A hustalan napok kiterjesztése ellen nem lehet kifogást emelni, de ez esetben a hatóságoknak gondoskodniok kell arról, hogy Fiume lakossága megfelelő mennyiségben főzelékfelét kapjon, hogy legyen a hust mivel pótolnia.

— Változások az utazások rendjében. A rendőrség sajtóirodája közli: Vorarlbergbe, Svájcba, Svédországba, Oroszországba és Ukrajnába való utazásokra nézve szigorított határozományok léptek életbe. A Vorarlbergi utazásokhoz az engedélyt a feldkirchi határvédelmi parancsnokság adja ki, Tirol területéről Svájcba, vagy Vorarlbergbe utazási engedélyt a bozeni utlevélhatóság ad, de természetesen Svájcba belügyminiszteri utlevél is szükséges. Svájcba kizárólag Feldkirchenen át lehet utazni. Újabb határozományok vannak a Hollandiába, Dániába, Norvégiába és Svédországba való utazások tekintetében is, Oroszországba és Ukrajnába pedig csak a hadseregtőparancsnokság engedélyével lehet utazni. A külföldre utazók a határon tíznapi vesztegárnak vannak alávetve.

— Öngyilkosság a gyanu miatt. Emlékeztet még az a betörés, amely két hónappal ezelőtt fényes nappal a Steiner-féle ékszerüzletben történt. Tegnap a rendőrséget egy Sealembra nevű családra figyelmeztették, hogy alapos a gyanu, hogy ez a család közreműködött a lopásban. Tegnap délelőtt 10 órakor a rendőrök el is mentek a család Szt. Michele-utca 5. szám alatti lakására, a

hol felszólították az otthonlevőket, vallják be, hová rejtették el az ékszereket. A család egyik tagja, egy 30 éves leány, aki oly nyomorék, hogy képtelen járni, elkezdett sirni és rimánkodni, hogy ő semmit sem tud az egész lopásról és a rendőrök minden fáradsága hiába volt, mert a leány nem akart vallani. Mielőtt a rendőrök elmentek volna, még egyszer figyelmeztették a leányt, hogy délután eljönnek érte. A nyomorék leány ezt a figyelmeztetést annyira a szívére vette, hogy este bezárkózott a szobájába és senkit az övéi közül nem akart látni, sem hallani. Reggel, miután a leány sokáig nem jelentkezett, a szülők kinyitották a szoba ajtaját és megdöbbenve látták, hogy leányuk öngyilkosságot követett el. Megállapították, hogy nagyobb mennyiségű Lysolt ivott és ez okozta halálát. A halottasházba szállították. — Itt írjuk meg, hogy a család egyik tagját, aki katonaszökevény, a rendőrség ma előzetes letartóztatásba helyezte, mert alapos a gyanu, hogy egyik tettese a Steiner-féle betörésnek, sőt annak a gyanuja is fennforog, hogy része volt a hétfőre

virradó éjjelen a Csáka-féle ékszerüzletben történt betörésben is.

— Adományok. Schön Bernátné 10 koronát adományozott a vak katonák részére. Az örszeget rendeltetési helyére juttatjuk.

Oppenheimer Péter kereskedelmi hivatalnok Kokol Máriával kötött házassága alkalmából a fűmői szegények javára 20 (husz) koronát adományozott A Tengerpart utján.

— Házasság. Koller Ada született Blazek és Spinnler Gyula cs. és kir. százados jegyesek.

— A mai tőzsde. Budapesti tudósítók telefonálja: Az irányzat bizakodó. Megnyitási árfolyamok: Magyar Hírel 1130—32, Osztrák Hírel 728—29, Leszámitoló Bank 728, Hazai 532, Cement 420, Rima 1007—10, Sehliek 452—50.

Záróárfolyamok: Magyar Hírel 1136, Osztrák Hírel 730, Leszámit. Bank 714, Agrár 864, Hazai 540, Fabank 725, Magyar Bank 838, Rima 995, Atlantica 1075, Levante 829. — A bécsi tőzsdén az Osztrák Lloyd 1805-el zárult.

— Apollo Mulató (Via Gir. Fabris 6.) Esténként pont 8 órától előadás, utána kabaré.

WILSON A HOHENZOLLERN-DINASZTIA KISZOLGÁLTATÁSÁT KIVÁNJA?

ROTTERDAM, okt. 17. Az amerikai és az angol sajtó teljesen Wilson válaszá-
nak hatása alatt áll. A lapok hasábjain csak erről van szó. A newyorki lapok Wilson válaszá-
t követelésnek tekintik, amely azt kívánja
Németországtól, hogy szolgáltassa ki a Hohenzollern-dinasztiát és feltétel nélküli
adja meg magát.

EGY NÉMET LAP VILMOS CSÁZSÁR LEMONDÁSÁT KÖVETELI.

BÉCS, okt. 17. Az Arbeiter Zeitung a Nürnbergben megjelenő Fraenkische Tagespost egy cikkét közli, amely azt követeli, hogy Vilmos császár mondjon le, mert az egész-német nép a jelenlegi helyzetért a császár személyét okolja, ő volt ugyanis az, aki korlátlanul döntött a háború és a béke kérdésében és a hadsereg és a haditengerészet csakis az ő szavától függött.

HUSSAREK KÖZLÉSEI AUSZTRIA FÖDERÁCIÓS ÁTALAKÍTÁSÁRÓL

BÉCS, okt. 17. Az osztrák delegáció külügyi albizottságának mai ülése Wilson válaszá-
nak hatása alatt állott. A hangulat bizakodó volt, Buriánnak a bizottságban tett nyilatkozatai kedvező benyomást gyakoroltak a delegációra, főképpen a németekre. Sokat beszéltek Buriánnak arról a szándékáról, hogy a béketárgyalásokra a parlamentből szándékozik tanácsadókat ki-
választani. Azt is megtudták, hogy a galicai vasutszervezetek hétfőre virradó éjjel a lengyel szolgálati nyelvet vezették be. Hussarek miniszterelnök ma délutánra magához kérte a parlament pártok vezéreit, hogy nekik Ausztria föderációs átalakítására vonatkozó terveit bemutassa. A miniszterelnök közölni fogja, hogy közvetlen küszöbön áll az uralkodó proklamációja, a mely elrendeli a nemzeti államok és nemzeti kormányok alakítására szükséges előkészítő munkálatokat. A kiáltványban hirt szerint felszólítják Ausztria népeit, hogy nemzetgyűléseket alakítsanak, amelyek feladata lenne a nemzeti kormányok megválasztása. Az a terv, hogy Ausztriát nemzeti államok szövetségévé alakítsák át. Parlament körökben úgy tudják, hogy mindenekelőtt négy ilyen állam alakítása van tervbe véve és pedig német-osztrák, cseh-szláv, délszláv és ukrán államé. Ebben a négy államban az uralkodó személye, valamint a külügyi képviselő és a honvédelem lenne közös.

ANGLIA TÖRÖKORSZÁG KAPITULÁCIÓJÁT KIVÁNJA

ROTTERDAM, okt. 17. A török békejegyzéket az amerikai kormány közölte az angol kormánnyal. Anglia Törökország feltétel nélküli kapitulációját fogja követelni.

AZ ÚJ TÖRÖK KORMÁNY.

BERLIN, okt. 17. Konstantinápolyi távirat szerint a kormány visszalépett, az új kormány már átvette az ügyek vezetését. A nagyvezér és egyszersmind a hadügyminiszter Izzed pasa lett, a belügyminiszter Reouf bej, ki a Balkán-háború idején híressé vált Hamidie cirkálóit vezette. A pénzügyminiszter Dsavid bej, a külügyminiszteriumi állás nincs még betöltve. Egyelőre Nabi bej volt nagykövet vezető a külügyeket.

(Szöveg folytatása a IV. oldalon).

Apróhirdetések.

Úgyes szakácsnő kerestetik. Dr. Fésüs György, Erzsébet-tér.

Szobaleányt keresünk, Szapáry-rakpart 15.

Gyors- és gépirás. Magyar, német, olasz gyorsírás és gépirás különböző rendszerű gépeken. Tanulás bármikor megkezdhető. Cím: Viale Deák 2. (Gyorsírókör).

LEGUJABB.

Wilson Ausztriának és Magyarországnak konkrét javaslatot tesz a béketárgyalások megkezdésére

BUDAPEST, okt. 17. Genfből jelentik a Magyar Távirati Irodának: A New-York Herald közlése szerint beavatott washingtoni helyről arról értesül, hogy Wilson abban a jegyzékben, amelyet Ausztriának és Magyarországnak válaszul küldött, konkrét javaslatot tesz a monarchia új rendezésére vonatkozólag és a béketárgyalások megkezdése tárgyában.

BERLIN, okt. 17. Itteni politikai körök Bécsből azt az értesítést kapták, hogy Wilson jegyzéke a monarchiához már tegnapelőtt este megérkezett Bécsbe, de nem tették közzé. Feltűnő, hogy az elnök válaszá-
t sem Washingtonban, sem Bécsben nem hozták nyilvánosságra.

A német viszonzás nem fogja visszautasítani Wilson követeléseinek teljesítését

BERLIN, okt. 17. A Wilsonhoz intézendő német válaszlól a tanácskozások tovább folynak. A helyzet rendkívül súlyos és komoly. Eddig csak egy bizonyos: az, hogy Wilson új követeléseit semmiestre se fogja a német kormány simán visszautasítani és a német válasz a békéről való eszmecsé-
rét nem fogja megakasztani. A válasz első-
sorban visszautasítja Wilson jegyzékének

hangját Wilson ama célzásait illetőleg, a melyeket a Hohenzollernekre vonatkozólag tesz. A válaszejegyzék rá fog mutatni az alkotmány új módosítására, amely a hadüzenet és békekötés jogát kivészi a felségjogok sorából és a parlamentre ruházza. A válasz végül kívánni fogja a fegyverszünet feltételeinek szabatos megjelölését.

A központi hatalmak elvesztették a háborút

Tisza István beszéde a parlamentben — Olyan békét kell elfogdnunk, amilyent ellenségeink akarnak

BUDAPEST, okt. 17. A képviselőház mai ülését fél 11 órakor nyitotta meg Sionits Elemér alelnök. Az első felszólaló Tisza István gróf volt, aki hosszabb beszédet mondott. Kijelentette, hogy egy év előtt szerezte már, hogy Ausztriában olyan jeles emberek mutatkoznak, amelyek arra engednek következtetni, hogy nem fogjuk többé magunkat szemben találni azzal az Ausztriával, amellyel dualisztikus kapcsolatban állunk. E helyzet következtében Magyarország számára beállott a perszonál unió megteremtésének lehetősége. Foglalkozni kell a magyar nemzet külön politikai képviselőségével, valamint arra is gondolnunk kell, hogy a magyar nemzetet külön meg-
határozással bíró, a magyar nemzet érdekének megfelelő magyar ember képviselje a béketárgyalásokon. Elismeri annak igazsá-
gát, amit tegnap Károlyi Mihály gróf mon-
dott, hogy a központi hatalmak elvesztet-
ték a háborút, de nem abban az értelemben, hogy ne tudnánk még tovább is szívósan és bátran védekezni, hanem abban az érte-
lemben, hogy az erőviszonyok terén olyan hatalmas eltolódások állottak be, amelyek megfosztották bennünket attól a reménytől, hogy a végleges győzelmet kivívhatjuk. Ezért kell a béketárgyalást mielőbb megkezd-
nünk és a békét olyan feltételek mellett

megkötnünk, amilyent az ilyen viszonyok között ellenségeink előírnak. Arra hívja fel a Házat, hogy e sorsdöntő órákban felejtse el, ami a pártokat eddig elválasztotta. Szükségesnek tartja végül felvilágosítani Wilsont és az autáns-államok közvélemé-
nyét, hogy nálunk a nemzetiségi kérdés másként áll, mint azt velük elhítték.

Benedek János volt a következő szónok, aki a perszonál unió azonnali megvalósítá-
sát követelte. Szász Pál előadó betérjesztet-
te a mentelmi bizottság javaslatát Lovász Károly és Vass János ügyében, akiket a bi-
ság jegyzőkönyvi megrovásra javasol itél-
ni. Az indítványt a Ház 91 szavazattal 73 ellenében elfogadták. Giesswein Sándor be-
széde után az ülés véget ért. Legközelebbi ülés holnap.

ROOSEWELT FELTÉTLEN MEGADÁST KÖVETEL.

ROTTERDAM, okt. 17. A Daily News jelenti Newyorkból: Amikor a német vá-
laszt átadták, Wilson családjával az Ope-
rában volt. A közönséget általában óvatossá-
gára intik. Sokan, köztük Roosevelt is, Németország feltétlen megadását követel-
lik.

A DÉLSZLÁV NEMZETI TANÁCS ÜLÉSEZÉSE ZÁGRÁBBAN.

ZÁGRÁB, okt. 17. Ma ült össze a délszláv nemzeti tanács, amely az alakulófélben levő egyesleges délszláv állam legfőbb belpolitikai testülete. Tagjai Horvátország, Szlavónia, Dalmácia, Isztria, Bosznia-Hercegovina horvát és szerb pártjainak vezetői, továbbá Karinthia, Krajna és Stájerország szlovén részének képviselői. Ma választják meg a nemzeti tanács vezetőségét, 30 tagú választmányt és az elnökséget.

SEMBAT CIKKE A KÖZELI BÉKERŐL.

GENF, okt. 17. Sembat írja lapjában: Ami a fegyverszünetet illeti, tegnap nagyon megbízható emberektől hallottam, hogy a németeknek meg kell ígérniük Wilsonnak, hogy Belgiumot és Északfranciaországot kiüritik, azonban visszavonulásuk alatt csapataink folytatni fogják üldözésüket és folyton nyomukban lesznek. Németország elvben elfogadja a kiüritést, ez számunkra fényes győzelem, azonban a szövetségeseknek biztosítékokra van szükségük. A főparancsnokság dolga lesz a katonai feltételeket megállapítani. Wilson szükség esetén döntőbíróként fog beavatkozni, hogy a feltételek ésszerűek maradjanak. Milyen változás, — kiált fel cikkében Sembat, — nyolc nap alatt! A német javaslatnak Washingtonba való elküldése előtt teljesen benn voltunk a háborúban, most már mindenki a közeli békében hisz, sőt nem kis túlzás merül fel, melytől óvakodnunk kell.

A SZOCIALISTÁK NEM ELLENZIK A KANCELLÁR MARADÁSÁT.

BERLIN, okt. 17. A Vossische Zeitung értesülése szerint a szociáldemokraták elhatározták négy órás tárgyalás után, hogy a kancellár maradását nem akadályozzák.

VEZERKARUNK MAI JELENTÉSE.

BUDAPEST, okt. 17. A vezérkar főnöke jelenteti: A Hétközség fensikján visszautasítottunk egy olasz felderítő előretörést. Albániában Tiranától északra utóvédharcok. A szerbek a nyugati Moraváig előrenyomultak. Krusevációt keletre visszavertük előretöréseikét.

Nyiltér.

Pauletig Lajos bírósági végrehajtó, Fiume.

Pk. 4126—1918. sz.

A Boschan Péter és Fiai bécsi cég felperes által indított perben, akit dr. Mogan Gyula ügyvéd képvisel, a fiumei járásbírósnak 646.260 korona és járuléka iránt fenti szám alatt hozott végzésével elrendeltetett 165 hordó körülbelül 112.622 kg. súlyu, mintegy 9 százalékos vörös dalmát bornak, mely folyó évi július 15., illetőleg 23-ika óta fekszik,

NYILVÁNOS ÁRVERÉSE.

Az elrendelt árverés foganatosítására 1918. évi október 24-ike délután 3 óráját tűzöm ki a Nyilvános Raktárvállalat 22. számú raktárába azzal a megjegyzéssel, hogy a fenti borkészlet, melyre a nyilvános árverés elrendeltetett, egyetlen tételben bármely összeg mellett a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés és azonnali elszállítás kötelezettsége mellett adatik el.

Minden árverező, kivéve az árverést kérelmezőt, tartozik kezemhez 150.000 korona bántpénzt lefizetni, hogy az árverésen résztvehessen, mely összeg az árverési vételárba beszámíttatik, míg az esetleges fennmaradó részt az illető visszakapja.

Fiume, 1918. október 14.

(P. H.)

PAULETIG LAJOS s. k.
bírósági végrehajtó.

Nyomatott a „Lloyd” Nyomda R. T.
:: nyomdájában. ::
Kiadótulajdonos: „A Tengerpart”
lapkiadóvállalat (Mural Jenő).

A DÉLI HIRLAP

még mindig

12
fillér

Uj acélöntőműhelyeink

számára keresünk gyakorlott asztalost és lakatost. Személyes bemutatkozás az acélöntőde üzemvezetőségénél
PIOPPI, CASA ROSSA.

IMPERIAL

Fényes berendezésű kávéház. — Modern szálló 40 elegáns szobával - Lift, villany, fürdők. — Szíves pártfogást kér

SZÁLLÓ ÉS KÁVÉHÁZ

Fiume, Deák-korzó.

Panny Ferenc
tulajdonos.

Catti György utóda

és. és kir. udvari szállító

GYOGYSZERTÁRA

a városi törönytől

Ajánlja magát minden orvosi rendelésre, szonál és exakt elkészítésre. Kapható minden gyógyszerészeti különlegesség, gyógyszap panok, az összes ásványvízek, toalettékekkel, szépitőszerek stb. stb.

Viszkataságot, sémőri, ritki

a leggyorsabbai elmulaszt a dr. Flesch-féle eredeti törvényesen védett

Skaboform kenőcs

Nincs szaga. Nem piszkít. Mindig eredeti készítés, dr. Flesch-féle kérjük. Próbátégely 3.- K., nagy tégely 5 K., családi adag 12 korona.

Kapható a helybeli gyógyszerárakban vagy direkt a készítőnél: dr. Flesch E. „Korona” gyógyszerárak Győr.

Vételénél a „Skaboform” védjegyre ügyeljünk!

A világitási rendelet

határozatait a fényhatás csökkenése nélkül csakis

TUNGSRAM

félwattos lámpákkal
lehet betartani.

Használjon 25, 40, 60 watt fogyasztású
Tungsramlámpákat

Dr. Kuhar-Durien Ágoston orvos

Korzó 21 (bejárat Via Quarnero 9. szám II. emelet)

rendel bel- és idegbetegek számára d. e. 11—1-ig és délután 3—4-ig. — Telefon 227. szám.

A BONAVIA-szálló

vendéglője ebédet és vacsorát összesen napi 20.- koronáért ad.

EBÉDRE: Leves, marhahus vagy sült melléklettel s tészta. VACSORA: Sült és melléklet.

Tulajdonos: PARADEISER I. F.

LURION

a legjobb és legolcsóbb

CIPŐKRÉM

Kapható minden jobb üzletben.

Főraktár: DE MAYO, CORSO 7. sz.

A „Két Eperfa” vendéglő

elsőrendű magyar konyha. Ebéd menü: Leves, főzselék-főttétel (10 deka hus) tészta (15 deka) 11.- korona, ugyanez kicsi 6.- kor. Havi előfizetés ebéd-vacsora K. 255.—. Kifünő italok kaphatók!

Tisztelettel

Weisz Jenő

vendéglős.

Via Valseurigna 10.

BUDAI szálló és kávéház.

Minden nap este 8-tól 11-ig Fiume, Deák-korzó

DE MAYO LEO

szalonzenekarával hangversenyez. BUDAI KÁROLY.

Quarnero kávéház

FIUME, Via Lod. Kossuth

ESTÉNKÉNT EGY ELSŐRENDŰ
BÉCSI HÖLGYZENEKAR

hangversenye.

Kezdeté 8 órakor

Beléptidij nincs.

Számos látogatást kér

MINOLLI HERMANN tulajdonos

Kihordók és rikkancsok

jó fizetéssel felvételnek.